

Majandus- ja tööstusministri määruse „Majandus- ja infotehnoloogiaministri 22. detsembri 2023. a määruse nr 69 „Töötukassa andmekogu põhimäärus“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõukohase määrusega muudetakse majandus- ja infotehnoloogiaministri 22. detsembri 2023. a määrust nr 69 „Töötukassa andmekogu põhimäärus“ (edaspidi *põhimäärus*). Muudatusega täpsustatakse põhimääruse sätteid, et töövõimetoetuse seaduse (edaspidi *TVTS*) ja tööturumeetmete seaduse (edaspidi *TöMS*) alusel andmekogusse kogutavate andmete koosseis oleks ammendavalt ja selgelt loetletud. Kehtivad sätted on liiga üldised ega anna täielikku ülevaadet andmekogu andmekoosseisust. Eelnimetatud muudatusega ei laiendata tegelikult töödeldavate andmete koosseisu ega kehtestata uut andmetöötluse alust. Muudatuse eesmärk on suurendada õigusselgust ning tagada andmesubjektidele selge ja täpne ülevaade nende andmete töötlemisest andmekogus.

Samuti täpsustatakse, millised andmekogus olevad andmed on vastutav töötleja kohustatud isiku tuvastamise vältimiseks koodiga asendama.

Lisaks viiakse määrus kooskõlla Riigikogu menetluses oleva välismaalaste seaduse ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse (ühtne luba) eelnõuga 786 SE.¹ Eelnõu eesmärk on võtta Eesti õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1233 ehk nn ühtse loa direktiiv (edaspidi *direktiiv*), mis reguleerib kolmandate riikide kodanike elamis- ja töötamisõigust ning tagab välistöötajate võrdse kohtlemise. Muudatused on plaanitud jõustuma 22. mail 2026. a, mis on direktiivi ülevõtmise tähtaeg. Eelnõuga 786 SE laiendatakse TVTS-i alusel õigustatud isikute ringi, hõlmates ka pikaajalise viisa alusel Eestis viibivaid ja töötavaid isikuid, kellele on viisa antud lühiajalise töötamise eesmärgil. Seetõttu tuleb Eesti Töötukassal (edaspidi *Töötukassa*) edaspidi töödelda ka nende isikute andmeid, et hinnata nende töövõimet ning määrata ja maksta neile töövõimetoetust. Eelnõukohase määrusega viiakse põhimäärus kooskõlla ülalnimetatud muudatusega.

Töövõime hindamine ning töövõimetoetuse määramine ja maksmine eeldab Töötukassa infosüsteemide arendamist. Töötukassa töökoormus mõnevõrra suureneb seoses uute andmete kasutuselevõtuga, kuid mõju töötajate töökoormusele on väike, kuna lisanduvate töövõimetoetuse saajate arv on prognoosi kohaselt väike.

Kolmandate riikide kodanikest töötajate halduskoormus ei suurene, kuna andmed edastatakse automaatselt X-tee kaudu viisaregistrist Töötukassa andmekogusse. Seetõttu ei ole eelnõu puhul vaja rakendada halduskoormuse tasakaalustamise reeglit.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööhõive osakonna töötushüvitiste ja tööturutoetuste juht Ingrid Erm-Eks (ingrid.erm-eks@mkm.ee, 5913 7380), õigusnõunik Ilona Säde (teenistussuhe lõppenud) ja nõunikud Siirika Paulman (siirika.paulman@mkm.ee, 5887 8297) ning Reine Hindrekus-Koppel (reine.hindrekus-koppel@mkm.ee, 5379 0331). Eelnõu ettevalmistamisse on olulise panuse andnud Töötukassa töövõimetoetuse osakonna juhataja Reet Raud (reet.raud@tootukassa, 614 8247), nõustamisosakonna teenusejuht Marina Radik (marina.radik@tootukassa.ee, 614 8609), õigusnõunik Ira Songisepp (ira.songisepp@tootukassa.ee, 614 8520) ja õigusteenuste osakonna

¹ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/8ab6b9b5-c63c-4d9d-932b-9c97292bd657/valismaalaste-seaduse-ja-sellega-seondult-teiste-seaduste-muutmise-seadus-uhadne-luba/>

osakonnajuhataja asetäitja Irina Borozdina (irina.borozdina@tootukassa.ee, 614 8644). Eelnõu ja seletuskirja õigusekspertiisi tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee). Seletuskirja mõjude osa on koostanud tööala valdkonna töövaldkonna andmete juht Sigrid Saagpakk (5434 4237; sigrid.saagpakk@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja toimetas keeleliselt Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (aili.sandre@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu on seotud Riigikogu menetluses oleva ja 22. mail 2026. a jõustuma kavandatud välismaalaste seaduse ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seadusega (ühtne luba) 786 SE.²

Eelnõu on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses. Seadusega kavandatavate muudatuste rakendamiseks antakse eelnõukohase määruse alusel Töötukassale ligipääs viisaregistris lühiajalise töötamise eesmärgil välja antud pikaajalise viisa andmetele.

Eelnõuga muudetakse põhimääruse 1.jaanuaril 2026. a jõustunud redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 17.12.2025, 6.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu § 1 punktides 1–5 ja 7–14 täpsustatakse põhimääruse 3. peatükis sätestatud TöMS-i ja TVTS-i alusel andmekogusse kantavate andmete loetelu. Muudatusega ei laiendata andmekogus töödeldavate andmete koosseisu ega kehtestata uut andmetöötluse alust. Eelnõu § 1 punktide 1–5 ja 7–14 andmeid töödeldakse andmekogus ka kehtiva korra alusel. Muudatuse eesmärk on viia põhimäärus kooskõlla andmete tegeliku töötlusega ning tagada, et põhimäärus sisaldaks ammendavat ja selget loetelu andmekogus töödeldavatest andmetest. 3. peatükis sätestatud andmete loetelu täpsustamise tulemusena on põhimäärusest tuvastatav ka see, millised andmekogud milliseid andmeid Töötukassa andmekogule edastavad.

Eelnõu § 1 punkti 1 muudatusega tunnistatakse kehtetuks põhimääruse § 3 lõike 5 punkt 2, mille kohaselt koosneb andmeladu andmetest, mis on saadud statistika ja analüüside tegemiseks kolmandatelt isikutelt. Muudatuse eesmärk on korrastada põhimääruse regulatsiooni ning vältida ebavajalikku ja dubleerivat andmeliikide loetlemist. Põhimäärusest eemaldatakse viide andmetele, mis oma olemuselt on avalikud andmed, avaandmed või statistilised andmed, kuna selliste andmete eraldi sätestamine andmekoosseisus ei ole vajalik ega põhjendatud. Samuti ei ole põhimääruses sätestatud muid sarnase iseloomuga andmeid, nagu iseteeninduskeskkonnas kuvatavad abistavad tekstid või muu statistiline teave. Seetõttu ei ole põhjendatud statistiliste ja analüütiliste andmete eraldi väljatoomine andmelao koosseisus.

Eelnõu § 1 punktidega 2 ja 5 tunnistatakse kehtetuks põhimääruse § 7 lõike 2 punkt 8 ja § 11 lõike 1 punkt 15. Algselt lisati nimetatud punktid põhimäärusesse TöMS-i § 5 lõike 7 punkti 11 alusel. TöMS-i § 5 lõike 7 punkti 11 kohaselt võivad Töötukassa ja tööturuteenuse osutaja töödelda tööturumeetmete pakkumise korraldamiseks ja pakkumiseks muid andmeid, kui need on seaduses nimetatud eesmärkidel aluseks isikule tööturumeetmete pakkumise korraldamisel ja pakkumisel. Kuna põhimääruses on sellekohane andmekoosseis ammendavalt loetletud, puudub vajadus muude andmete sätestamiseks.

---

² <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/8ab6b9b5-c63c-4d9d-932b-9c97292bd657/valismaalaste-seaduse-ja-sellega-seondult-teiste-seaduste-muutmise-seadus-uhhtne-luba/>.

Eelnõu § 1 punktiga 3 täiendatakse põhimäärust §-ga 8¹. TöMS-i § 11 lõige 1 sätestab, et ajutine töötamine on töötuna arveloleku ajal töötamine töölepingu või töövõtu-, käsundus- või teenuse osutamiseks sõlmitud muu võlaõigusliku lepingu alusel või avalikus teenistuses olek, mille ühekordne kestus ei ületa kaheksat päeva. Sama paragrahvi lõige 2 sätestab, et töötuna arveloleku ajal võib isik ajutiselt töötada kuni kaheksa päeva kalendrikuus, kuid kõige rohkem 12 kalendrikuul 24-kuulise ajavahemiku jooksul. 24-kuulise ajavahemikuna arvestatakse igale ajutisele töötamisele eelnevat 24 kalendrikuud. Sama paragrahvi lõige 3 sätestab, et ajutise töötamise eest makstav tasu ühes kalendrikuus kokku ja iga ühekordse töötamise eest ei tohi ületada 40 protsenti töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud konkreetse kalendriaasta kuu töötasu alammäärast. Kuna TöMS-i § 11 sätestab töötamise vormile, kestusele ja tasu suurusele piirangud, mille täitmisel on töötuna arveloleku ajal ajutine töötamine lubatud, tuleb töö tegemise korral kontrollida, kas töötu vastab nendele tingimustele, et saaks jätkata töötuna arvelolekut. Selleks tehakse päringud maksukohustuslaste registrisse põhimääruse § 40 lõike 5 punktide 2 ja 9 alusel.

Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse põhimääruse § 10 lõike 1 punkti 6. Andmekoosseisu lisatakse esindusõiguslik isik. Kontaktisikute hulgas on nii asutuste esindajad kui muud kontaktisikud. Kontaktisikul, kui ta on seaduslik esindaja äriregistri andmete alusel, on andmekogus tunnus, et on äriregistri andmetel esindusõiguslik isik.

Eelnõu § 1 punktiga 6 täiendatakse põhimääruse § 28 punktiga 3¹. Eelnõu 786 SE kohaselt lisanduvad TVTS õigustatud isikute hulka isikud, kes viibivad ja töötavad Eestis lühiajalise töötamise eesmärgil välja antud pikaajalise viisa alusel. Nimetatud isikutel tekib õigus töövõime hindamisele ja töövõimetoetusele, kui neil on kehtiv lühiajalise töötamise eesmärgil välja antud pikaajaline viisa ning nad viibivad ja töötavad Eestis. Töötuskindlustuse seaduse § 23 lõike 2 punkti 3¹ kohaselt hindab töövõimet ja maksab töövõimetoetust Töötukassa.

Töötukassa kontrollib viisa kehtivust viisaregistri andmete alusel ning töötamist maksukohustuslaste registri andmete alusel. Sellest tulenevalt on vajalik tagada Töötukassale juurdepääs viisaregistri andmetele lühiajalise töötamise eesmärgil antud pikaajaliste viisade kohta. Sättesse lisatakse lisaks elamisloa ja elamisõiguse andmetele lühiajaliseks töötamiseks antud pikaajalise viisa kohta: viisa taotleja reisidokumendi number, viisataotluse staatus, reisi eesmärk viisataotlusel, viisakleebise number ning viisa kehtivuse alguse- ja lõppemise kuupäev. Reisidokumendi numbri ja viisakleebise numbri pärimine ning töötlemine on vajalik isiku ja tema viibimisaluse üheseks ja usaldusväärseks tuvastamiseks, kuna muud isikuandmed ei pruugi olla piisavad täpseks identifitseerimiseks. Viisataotluse staatus võimaldab tuvastada, kas viisa on tühistatud või kehtetuks tunnistatud. Nimetatud andmed võimaldavad teha täpseid registripäringuid, kontrollida viisa kehtivust ja ehtsust ning siduda isiku konkreetse viisaga. See aitab ennetada kuritarvitusi ja tagab töövõimetoetuse õiguspärase määramise.

Eelnõu § 1 punktiga 7 täiendatakse põhimääruse § 28 punktiga 4¹. Muudatusega lisatakse §-s 28 sätestatud andmete loetellu andmed isiku residentsuse kohta. Põhimääruse § 28 sätestab andmed, mis kantakse andmekogusse töövõime hindamist ja töövõimetoetust taotleva füüsilise isiku kohta lisaks põhimääruse §-s 6 nimetatud üldandmetele. Residentsuse andmete kandmise vajadus tuleneb TVTS-i § 2 lõikest 2. TVTS-i § 2 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud Eesti elanikul, kelle elukoht on mitmes riigis, on õigus töövõime hindamisele ja töövõimetoetusele juhul, kui ta on resident tulumaksuseaduse § 6 lõike 1 tähenduses või kui ta elab Eestis püsivalt välismaalaste seaduse tähenduses. Seetõttu on residentsuse andmete andmekogusse kandmine vajalik õigustatud isiku staatuse tuvastamiseks.

Eelnõu § 1 punktiga 8 täiendatakse põhimääruse § 28 punktidega 7¹ ja 7², millega täpsustatakse andmekogusse kantavate andmete loetelu. Loetellu lisatakse andmed selle kohta, kas isik kuulub avaliku teenistuse seaduse § 2 lõike 3 punktides 1–8 ja 11 nimetatud isikute hulka, kas ta on kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu palgaline esimees või aseesimees või valla- või linnavalitsuse palgaline liige, vallavanem või linnapea, või kas ta peab sõltumatu isikuna avalik-õiguslikku ametit.

Andmete andmekogusse kandmise vajadus tuleneb TVTS-i § 12 lõikest 1, mille alusel hinnatakse osalise töövõimega isiku õigust töövõimetoetusele.

Eelnõu § 1 punktiga 9 täiendatakse põhimääruse § 30 lõiget 1 punktiga 5¹. Paragrahv 30 sätestab töövõime hindamise taotluselt andmekogusse kantavad andmed. Muudatusega täpsustatakse andmekogusse kantavate andmete loetelu, kuna töövõime hindamise taotluse esitamisel saadakse sotsiaalkaitse infosüsteemist töövõime hindamiseks andmed puude raskusastme ja sellega seotud tegutsemise ning osalemise piirangute kohta.

Eelnõu § 1 punktiga 10 täiendatakse põhimääruse § 31 uue lõikega 1¹, milles täpsustatakse põhimääruse § 31 punkti 11 alusel andmekogusse kantavate andmete koosseisu. TVTS-i § 7 lõike 1 kohaselt hindab töövõimet Töötukassa, kaasates eksperdiarvamuse saamiseks vajaduse korral tervishoiuteenuse osutajaid tervishoiuteenuste korraldamise seaduse tähenduses ja teisi eksperte. Põhimääruse § 31 lõikes 1¹ loetletakse andmekogusse kantavad eksperdiarvamuse andmed. Andmete loetelus kirjutatakse lahti andmed, mis kantakse andmekogusse objektiivse staatuse ja uuringutulemuste kohta, milleks on ambulatoorse visiidi toimumise kuupäev ja kirjeldus; haiglas viibimise alguse ja lõppemise kuupäev ja kirjeldus; analüüside kuupäevad, nimetused, parameetrid, referentsväärtused, tulemused ja ühikud; uuringute kuupäevad, nimetused ja kirjeldused; operatsiooni kuupäev, nimetus ja kirjeldus; retsepti väljakirjutamise kuupäev, retseptiravimi toimeaine kood, nimetus ja kogus, meditsiiniseadme nimetus ja kogus, ravimi ja meditsiiniseadme väljaostmise kinnitus; haiguslehtede algus- ja lõppkuupäevad ja põhihaiguse diagnoosid; andmeid sisestanud tervishoiutöötaja registreerimiskood, ees- ja perekonnanimi ja eriala nimetus; töökorralduse või keskkonna muutmise vajadus ja põhjus; ravi liik ja eesmärk. Täpsustus on seotud põhimääruse § 40 lõikega 9, võimaldades täpsemalt aru saada, milliste ülesannete täitmiseks § 40 lõikes 9 nimetatud tervise infosüsteemi andmeid kasutatakse. Selliselt on seotud andmekoosseis andmeandjaga ning andmete kasutamise eesmärgiga.

TVTS-i § 7 lõike 4 kohaselt on töövõimet hindaval arstiõppe läbinud Töötukassa töötajal ning TVTS-i § 7 lõikes 1 nimetatud tervishoiuteenuse osutajal isiku nõusolekul juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele töövõime hindamiseks vajalikele isikuandmetele: andmetele andmete esitaja kohta ning andmetele ambulatoorsete visiitide, haiglas viibimiste ja ravimite kohta. Ligipääsu täpsustatakse TVTS-i § 7 lõike 5 alusel. Andmete loetelu on kehtestatud TVTS § 7 lõike 5 alusel sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri 22. veebruari 2016. a määrusega nr 15 „Töövõime hindamiseks, puude raskusastme tuvastamiseks ning hüvitiste määramiseks ja maksmiseks vajalike tervise infosüsteemi andmete loetelu ja päringute perioodid“.

Eelnõu § 1 punktiga 11 muudetakse põhimääruse § 33 ning sõnastatakse see uuesti. Kehtiva sätte kohaselt kantakse andmekogusse töövõimetoetuse taotluse esitamise kuupäev ning andmed TVTS §-s 12 nimetatud töövõimetoetuse saamise tingimuste täitmise kohta.

Sätet täpsustatakse, lisades põhimäärusesse TVTS § 12 viite asemel arvesse võetavate asjaolude andmekoosseis. Muudatus kannab õigusselguse eesmärki, et ilma viidete kaudu seaduse teksti lugemata oleks võimalik juba määruse tekstist andmekoosseisust aru saada. Andmekogusse kantakse töövõimetoetuse taotluse esitamise kuupäev ning lisaks põhimääruse §-s 28 nimetatud andmetele andmed asjaolude kohta, mis annavad osalise töövõimega isikule õiguse töövõimetoetusele.

Eelnõu § 1 punktiga 12 muudetakse põhimääruse § 34 lõiget 2 ja sõnastatakse see uuesti. Paragrahv 34 sätestab andmekogusse kantavad töövõimetoetuse väljamaksmist ja suurust mõjutavad asjaolud.

Kehtiva § 34 lõike 2 kohaselt kantakse andmekogusse töövõimetoetuse väljamaksmist mõjutavate andmetena TVTS § 16 lõikes 2 ja § 17 lõikes 4 nimetatud asjaolud.

Sätet täpsustatakse ning põhimäärusesse lisatakse TVTS § 16 lõike 2 ja § 17 lõike 4 alusel arvesse võetavate asjaolude andmed.

Andmekogusse kantakse töövõimetoetuse väljamaksmist mõjutavate andmetena arestimajas karistuse kandmise alguse ja lõppemise kuupäev, haigushüvitise lõppemise kuupäev, vahi all viibimise ajavahemik ning õigeksmõistva otsuse kuupäev ja number.

Eelnõu § 1 punktiga 13 täiendatakse põhimääruse § 35 lõikega 3. Lõike 3 kohaselt kantakse töövõimetoetuse määramata jätmise ja maksmise lõpetamise korral andmekogusse järgmised andmed:

1) vähenenud töövõimega isikule pensioni, vanaduspension ootel oleva päästeteenistuja toetuse, prokuröri töövõimehüvitise või välisteenistuse seaduse või avaliku teenistuse seaduse alusel makstava abikaasa- või registreeritud elukaaslase tasu maksmise alguse kuupäev;

2) vanglas karistuse kandmise või vahi all viibimise alguse kuupäev.

Täpsustus on vajalik, et põhimäärusest nähtuks täpne andmekoosseis.

Eelnõu § 1 punktiga 14 täiendatakse põhimääruse § 40 lõike 2 punktis 1 rahvastikuregistrist saadavaid andmeid ja lisatakse hooldatavate vanemate, laste ja abikaasa nimed ja isikukoodid. TVTS § 12 lõike 1 punkti 10 kohaselt on osalise töövõimega isikul õigus töövõimetoetusele, kui ta hooldab abivajavat raske või sügava puudega pereliiget või puudega isikut sotsiaalhoolekande seaduse § 26 alusel. Selleks, et pereliikmeid kindlaks teha, on vajalikud lisaks puude andmetele rahvastikuregistri andmed. Täpsustus on vajalik, et põhimäärusest nähtuks täpne andmekoosseis.

Eelnõu § 1 punktiga 15 täiendatakse põhimääruse § 40 lõikega 2¹. Muudatusega antakse Töötukassale õigus saada viisaregistrist andmeid lühiajalise töötamise eesmärgil välja antud pikaajalise viisa kohta (vt ka eelnõu § 1 punkti 6 selgitusi).

Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) viisaregistrist edastatakse X-tee kaudu Töötukassa andmekogusse lühiajalise töötamise eesmärgil välja antud pikaajalise viisa kohta järgmised andmed: viisa taotleja ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, kodakondsus, reisidokumendi number, viisataotluse staatus, reisi eesmärk, viisakleebise number ning viisa kehtivuse algus- ja lõppkuupäev. Tegemist on viisaregistri põhimääruse § 9 lõike 2¹ punktides 1, 2, 5, 9, § 9 lõike 2² punktis 2 ning § 9 lõike 4 punktis 5 nimetatud andmetega.

Ees- ja perekonnanime andmete andmekoosseisu lisamine on vajalik isikuandmete päringute tegemiseks ning andmete kvaliteedi tagamiseks. Üldjuhul tehakse päringuid isiku nime alusel. Samas võib nime kirja pilt registrites erineda, sõltuvalt andmete sisestamise viisist (nt täpitähtede, või muude sümbolite kasutus). Sellisel juhul ei pruugi nime alusel tehtud päring anda tulemust ning isiku tuvastamiseks kasutatakse täiendavalt reisidokumendi numbrit. Nimeandmete saamine viisaregistrist võimaldab sellistes olukordades salvestada Töötukassa andmekogusse isiku nime õige kirja pildi ning tagab andmete ühtsuse ja täpsuse eri andmekogude vahel.

Pikaajalise viisa kehtivusandmete kandmine Töötukassa andmekogusse on vajalik, kuna eelnõuga 786 SE laiendatakse TVTS-i alusel õigustatud isikute ringi, hõlmates ka pikaajalise viisa alusel Eestis viibivaid ja töötavaid isikuid, kellele on viisa antud lühiajalise töötamise eesmärgil. Seetõttu tuleb Töötukassal edaspidi töödelda ka eelnimetatud viisa andmeid, et hinnata isikute töövõimet ning määrata ja maksta neile töövõimetoetust.

Viisaregistrist saadud andmeid kasutatakse üksnes isiku kuulumise kontrollimiseks TVTS-i § 2 lõike 1 punktis 2¹ nimetatud sihtrühma ning töövõimetoetuse määramiseks ja maksmiseks. Kuna Töötukassa kasutab muudatusega lisatavaid andmeid eelnimetatud menetluse läbiviimisel, muutuvad need andmed Töötukassa andmekogu osaks. Seega töödeldakse andmeid vastavalt TKindLS § 35 lõikes 1 sätestatud eesmärgile ja säilitatakse TKindLS § 35 lõike 6 punktide 1 ja 4 ning Töötukassa andmekogu põhimääruse § 41 lõike 1 punktide 1 ja 2 kohaselt. Viisaregistri põhimääruse § 20 lõike 6 kohaselt võib andmetele juurdepääsu anda seaduses sätestatud alusel ning vajaduse korral sõlmida andmete saajaga leping. Arvestades eeltoodut sõlmivad PPA ja Töötukassa viisaregistri andmetele juurdepääsu saamiseks andmevahetuslepingu, milles sätestatakse andmetele juurdepääsu andmise tingimused, kord ja viis.

Eelnõu § 1 punktiga 16 täiendatakse § 42 lõigetega 1¹ ja 1². Lõigetega täpsustatakse, millised andmekogus olevad andmed on andmekogu vastutav töötleja isikute tuvastamise vältimiseks

kohustatud koodiga asendada. Pseudonüümimise käigus asendab vastutav töötleja isiku isikukoodi ja kliendinumbriga pseudonüümimisalgoritmiga loodud koodiga ning isiku ees- ja perekonnanime, isikukood, kliendinumber, postiaadress, telefoninumber ja e-posti aadress, kodakondsus, pangakonto andmed, esindajate nimed ja kontaktandmed, vabatekstiväljade andmed ning Töötukassa otsuste sisutekstid kustutatakse. Töötukassa otsuse puhul säilitatakse otsuse pealkiri (haldusakti liik, näiteks töötuskindlustushüvitise määramata jätmise otsus) ning kuupäev. Elukoha täpne aadress asendatakse elukoha andmetega omavalitsuse täpsusega. Juriidiliste isikute ja nende kontaktisikute andmed kustutatakse.

Andmete viimine tagasi isikustatud kujule on võimalik vaid pseudonüümitud andmete korral depseudonüümimise kaudu. Isikustatud kujule tagasi viimisel taastatakse isiku isikukood või kliendikaardinumber. Krüpteerimise võtit hoitakse eraldiseisvalt, turvatult ja väga piiratud ligipääsuga. Andmete depseudonüümimine on reguleeritud pseudonüümitud andmete isikustatud kujul töötlemise korraga ning pseudonüümitud andmete depseudonüümimine on lubatud üksnes põhimääruse § 42 lõikes 3 nimetatud juhtudel. Isiku kontaktandmeid ja täpset elukoha aadressi ei säilitata, kuna nende säilitamiseks hilisematel eesmärkidel puudub vajadus. Kui hiljem tekib vajadus inimesega kontakti võtta, saadakse kontaktandmed rahvastikuregistrist Töötukassale selleks antud õiguse alusel.

Isikute tuvastamise vältimist toetab lisaks andmelaos ülesehitus ning ligipääsu piiratus. Pseudonüümitud andmete baasis hoitakse andmeid eraldi skeemides ja andmetabelites. Erinevate teemade andmed on üldjuhul eraldi tabelites ning neid viiakse pseudonüümitud kujul kokku vaid konkreetse tööülesande täitmiseks vajalikus määras. Ligipääs pseudonüümitud andmete baasile andmelaos on piiratud nende ametikohtadega, kus see on tööülesannete täitmiseks otseselt vajalik.

Andmete täielikku anonüümimist ei ole praeguseini toimunud, kuivõrd seaduses sätestatud tähtaeg saabub kõige varem 2068. aastal. Esialgse analüüsi kohaselt asendatakse andmete anonüümimisel pseudonüümitud kood koodiga, mida ei ole võimalik isikustatud kujule tagasi viia (ei ole võimalik muuta tagasi isikukoodiks või kliendinumbriks). Mõningad andmed agregeeritakse täiendavalt või kustutatakse. Arvestades vajadust arvestada kõige uuemate tehnoloogiliste võimalustega andmete anonüümsuse tagamisel (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 32 lõige 1), ei ole praegu võimalik ette näha, milliseid meetodeid ja vahendeid andmete anonüümsuse tagamiseks tuleb tulevikus võtta. Seetõttu ei ole mõistlik ka praegu selliseid meetodeid või viise andmekogu põhimääruses ette näha ning seega määruse eelnõu selle sisulisi sätteid ei sisalda.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse, et põhimääruse § 1 punktid 6 ja 15 jõustuvad 22. mail 2026. a. Ülejäänud sätted jõustuvad üldises korras.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Eelnõu mõjud

Eelnõuga kavandatud muudatuste rakendamise kaasaegsuse mõju järgmistes valdkondades: sotsiaalne, sh demograafiline mõju, ja mõju riigivalitsemisele. Infotehnoloogiale ja infoühiskonnale avalduvaid mõjusid on analüüsitud riigivalitsemise mõjude all. Eelnõu mõjude olulisuse tuvastamiseks hinnati nimetatud valdkondi nelja kriteeriumi alusel: mõju ulatus, mõju avaldumise sagedus, mõjutatud sihtrühma suurus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk. Eelnõus esitatud muudatused ei mõjuta majandust, regionaalarengut, haridust, kultuuri ja sporti; riigikaitset ja välissuhteid ning siseturvalisust ja keskkonda, mistõttu ei ole mõju olulisust nendes valdkondades hinnatud.

4.1. Sotsiaalne mõju

Muudatus välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (ühtne luba) 786 SE muudatuste alusel

Sihtrühm: pikaajalise viisa alusel Eestis viibivad ja töötavad kolmandate riikide kodanikud, kellele on viisa välja antud lühiajalise töötamise eesmärgil ning kes võivad vajada töövõime hindamist ja töövõimetoetust.

Uue sihtrühma lisandumine tähendab, et nende isikute töövõime hindamisel ja töövõimetoetuse maksmisel peab Töötukassa arvestama viisa kehtivust ja töötamise fakti, mille kontrollimiseks on vajalik ligipääs viisaregistri andmetele. Mõju ulatus piirneb konkreetse sihtrühmaga, kellele on väljastatud pikaajaline viisa lühiajalise töötamise eesmärgil ning kellel on kehtiv töösuhe.

Mõju ulatust ja avaldumise sagedust on hinnatud välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (ühtne luba) 786 SE seletuskirjas väikeseks. Prognoositavalt on lisanduvate inimeste hulk väike.

Muudatusega lisanduvad Töötukassa andmekogusse andmed viisaregistrist, et Töötukassa saaks hinnata pikaajalise viisa alusel Eestis viibivate ja töötavate isikute, kelle viisa on antud lühiajalise töötamise eesmärgil, töövõimet ning määrata ja maksta neile töövõimetoetust.

Muudatus on tingitud Riigikogu menetluses oleva ja 22. mail 2026. aastal jõustuma kavandatud välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (ühtne luba) 786 SE tehtava muudatuse rakendamiseks. Muudatusega kaasnevad mõjud (sh andmekaitsealane mõjuhinnang) on analüüsitud nimetatud seaduseelnõu seletuskirjas.³

4.2. Mõju riigivalitsemisele

Muudatus välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõus (ühtne luba) 786 SE kavandatud muudatuse alusel

Sihtrühm: Töötukassa.

Töötukassa andmekogusse lisatakse andmed viisaregistrist, et hinnata pikaajalise viisa alusel Eestis viibivate ja töötavate isikute, kelle viisa on antud lühiajalise töötamise eesmärgil, töövõimet ning määrata ja maksta neile töövõimetoetust.

Muudatuse mõjutab Töötukassat. Pikaajalise viisa alusel lühiajalise töötamise eesmärgil Eestis viibivate ja töötavate inimeste hulka, kes vajavad töövõimetoetust, on välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (ühtne luba) 786 SE seletuskirjas hinnatud väikeseks. Seega on mõju Töötukassa töötajate töökoormusele väike, sest lisanduvaid töövõimetoetuse saajaid on prognoositult vähe. Selliste inimeste viisa andmed saab Töötukassa viisaregistrist. See annab Töötukassale parema ülevaate viisa alusel Eestis viibivatest inimestest, kelle töövõimet oleks vaja hinnata. Andmed edastatakse automaatselt X-tee kaudu Politsei-ja Piirivalveamet (PPA) viisaregistrist Töötukassa andmekogusse. Töötukassa töökoormus mõnevõrra suureneb uute andmete töösse võtmisel, kuid PPA-le automaatne andmevahetus töökoormust ei lisa.

4.3. Mõju andmekaitsele

Muudatus: andmekogusse kogutavate andmete koosseisu täpsustamine

Sihtrühm: Töötukassa.

Määruse muudatustega ei kaasne andmekaitselist mõju, muudatustel on õigusselgust tagav eesmärk, mis ei muuda ka toimivaid andmeteenuseid. Andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemisel lähtuti sellest, et töödeldakse juba kogutavaid andmeid ning töötlemise eesmärgid ja sisu ei muutu.

Muudatus: välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (ühtne luba) 786 SE muudatustega andmekogusse kogutavate andmete koosseisu täpsustamine

---

³ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/8ab6b9b5-c63c-4d9d-932b-9c97292bd657/valismaalaste-seaduse-ja-sellega-seonduvalt-teiste-seaduste-muutmise-seadus-uhgne-luba/>, lk 56.

Sihtrühm: Töötukassa.

Muudatusega täpsustatakse Töötukassa põhimääruses andmete koosseisu, et tagada läbipaistvus Töötukassa töös ja töödeldavates andmetes. Töötukassa andmekogusse lisanduvad andmed viisaregistrist, et hinnata pikaajalise viisa alusel Eestis viibivate ja töötavate isikute, kelle viisa on antud lühiajalise töötamise eesmärgil, töövõimet ning määrata ja maksta neile töövõimetoetust. Lisanduvat infot kasutatakse töövõime hindamisel. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud.

Muudatus on tingitud Riigikogu menetluses oleva ja 22. mail 2026. aastal jõustuma kavandatud välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (ühtne luba) 786 SE tehtavatest muudatustest ja vajalik nimetatud seadusemuudatuse rakendamiseks. Muudatusega kaasnevad mõjud on analüüsitud nimetatud seaduseelnõu seletuskirjas, samuti on selles antud andmekaitsealane mõjuhindang.⁴

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamisega ei kaasne riigieelarvele lisakulusid. Töövõime hindamine ning töövõimetoetuse määramine ja maksmine eeldab Töötukassa infosüsteemide arendust, mille kulud kaetakse Töötukassa tegevuskuludest.

6. Määruse jõustumine

Määruse § 1 punktid 6 ja 15 jõustuvad 22. mail 2026 a. See on seotud eelnõuga 786 SE ja direktiivi artikliga 20, mille kohaselt kohaldatakse uuesti sõnastatud direktiivi alates 22. maist 2026. a.

Eelnõu ülejäänud sätted jõustuvad üldises korras, s.o kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist (haldusmenetluse seaduse § 93 lõige 2).

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile, Siseministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Andmekaitse Inspektsioonile, Töötukassale, Statistikaametile ja Riigi Infosüsteemi Ametile. Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Sotsiaalministeerium ja Siseministeerium kooskõlastasid eelnõu märkusteta. Töötukassal ja Statistikaametil eelnõule märkusi ei olnud. Riigi Infosüsteemi Ametil ja Andmekaitse Inspektsioonil eelnõu osas sisulisi märkusi ei olnud, kuid pidasid vajalikuks esitada oma tähelepanekud kehtiva põhimääruse osas.

Eelnõule esitatud märkustega arvestamise kooskõlastustabel on lisatud seletuskirjale.

---

⁴ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/8ab6b9b5-c63c-4d9d-932b-9c97292bd657/valismaalaste-seaduse-ja-sellega-seonduvalt-teiste-seaduste-muutmise-seadus-uhhtne-luba/>, lk 56.